

OBSAH

1	Choroby dýchacího systému	13
1.1	Anatomické a funkční odlišnosti dýchacího systému dětí	13
1.2	Příznaky respiračních onemocnění u dětí	14
1.3	Příčiny respiračních onemocnění u dětí	16
	Vrozené vady dýchacího systému	16
1.4	Akutní onemocnění dýchacích cest	17
	Rýma	18
	Záněty vedlejších nosních dutin	19
	Adenoidní vegetace	20
	Onemocnění hltanu	20
	Onemocnění hrtanu	22
	Akutní laryngotracheobronchitida	24
	Zánět průdušek (bronchitida)	24
	Akutní zánět průdušinek (akutní bronchiolitida)	26
	Zánět plic (pneumonie)	27
1.5	Bronchiektázie	29
1.6	Intersticiální plicní onemocnění	30
1.7	Cystická fibróza (mukoviscidóza)	31
1.8	Emfyzém	34
1.9	Atektáza	35
1.10	Onemocnění pohrudnice	35
	Záněty pohrudnice (pleuritidy)	35
	Empyém	36
	Pneumotorax	36
1.11	Tuberkulóza v dětském věku	37
	<i>Kontrolní otázky</i>	38
2	Choroby trávicího systému	39
2.1	Funkce trávicího systému u dětí	39
2.2	Základní klinické projevy onemocnění trávicího systému	40

Zvracení	40
Nechutenství a přejídání	41
Bolesti břicha	41
Průjem	42
Zácpa	42
Neprospívání	42
2.3 Choroby ústní dutiny	43
Moučnivka (soor)	43
Stomatitida	43
2.4 Onemocnění jícnu	44
Tracheozofageální píštěl	44
Refluxní choroba jícnu	45
Jícnové varixy	46
Achalázie žaludku (kardiospasmus)	46
Vrozené brániční hernie	47
2.5 Onemocnění žaludku	48
Hypertrofická stenóza pyloru (pylorostenóza)	48
Peptický vřed a gastritida	49
2.6 Onemocnění tenkého střeva	50
Meckelův divertikl	51
2.7 Malabsorpční syndrom	51
Trvalá nesnášenlivost lepku (celiakie)	53
Nesnášenlivost některých složek potravin	54
2.8 Onemocnění tlustého střeva	55
Agenezé gangliových buněk (Hirschsprungova choroba)	55
Zánět slepého střeva (apendicitida)	56
2.9 Chronická zánětlivá onemocnění střevní	57
Idiopatická proktokolitida	57
Crohnova choroba	59
2.10 Zácpa (obstipace)	60
2.11 Průjmová onemocnění u dětí	61
Průjmy infekčního původu	62
Průjmy neinfekčního původu	64
Klinický obraz průjmových onemocnění	64
Syndrom dráždivého tračníku	66
2.12 Parazitární onemocnění trávicího traktu	67
Onemocnění roupy (oxyuriasis)	67
Onemocnění škrkavkami (askariasis)	67

Onemocnění tasemnicí (taeniasis)	68
Onemocnění lamblíázou střevní (lambliasis)	68
Onemocnění toxokarózou	69
2.13 Onemocnění jater	69
Hepatopatie novorozeneckého a časného kojeneckého období	70
Onemocnění jater u starších kojenců a dětí	71
Onemocnění pankreatu a žlučníku	76
<i>Kontrolní otázky</i>	78
3 Krevní choroby	79
3.1 Choroby červené krevní složky	79
Krvetvorba v postnatálním období a dětství	79
Chudokrevnost (anémie)	80
3.2 Choroby bílé krevní složky	84
Leukemie	85
Maligní lymfomy (lymfosarkomy)	86
3.3 Histiocytové syndromy	88
3.4 Krvácivé choroby	88
Poruchy kapilár (vaskulopatie)	88
Poruchy krevních destiček	90
Poruchy mechanismů srážení krve (koagulopatie)	91
<i>Kontrolní otázky</i>	95
4 Choroby oběhového systému	96
4.1 Krevní oběh novorozence	96
4.2 Příznaky srdečních onemocnění	97
4.3 Vrozené srdeční vady	99
4.4 Získané srdeční vady	103
4.5 Zánětlivá onemocnění srdce	103
Zánět srdeční nitroblány (endokarditida)	103
Zánět srdečního svalu (myokarditida)	104
Zánět osrdečníku (perikarditida)	105
4.6 Kardiomyopatie	106
4.7 Ischemická choroba srdeční	109
4.8 Srdeční selhání	109
<i>Kontrolní otázky</i>	111

5 Choroby ledvin a močových cest	112
5.1 Anatomické a fyziologické zvláštnosti uropoetického systému dětí	112
5.2 Vyšetření ledvin a močových cest a jejich indikace	113
5.3 Anomálie a vývojové vady ledvin a močových cest	114
5.4 Infekce močových cest	117
Akutní zánět ledvin (akutní pyelonefritida)	118
Chronický zánět ledvin (chronická pyelonefritida)	119
Zánět močového měchýře a dolních močových cest (cystitida a uretritida)	121
Asymptomatická bakterurie	121
Vezikoureterální reflux (VUR)	121
5.5 Nehnisavé záněty ledvin (glomerulonefritidy)	122
Akutní nehnisavé záněty ledvin (akutní glomerulonefritidy)	122
Chronické nehnisavé záněty ledvin (chronické glomerulonefritidy)	124
Tubulointersticiální nefritidy	125
5.6 Hemolyticko-uremický syndrom	126
5.7 Nefrotický syndrom	126
Kongenitální nefrotický syndrom	127
Primární nefrotický syndrom (lipoidní nefróza)	127
5.8 Konkrementy v močových cestách (urolitiáza)	129
5.9 Selhání ledvin	130
Akutní selhání ledvin	130
Chronické selhání ledvin	131
5.10 Nádory ledvin	132
Nefroblastom (Wilmsův tumor)	132
5.11 Poruchy vylučování moči a močení (enuréza)	132
<i>Kontrolní otázky</i>	133
6 Imunoalterační choroby	134
6.1 Imunodeficitní stavy	134
Syndrom získaného imunodeficitu – AIDS	135
6.2 Alergická onemocnění	136
Kožní projevy alergie	138
6.3 Autoimunitní onemocnění	143
Revmatická horečka	144
Juvénilní idiopatická artritida	145
Kawasakiho choroba	146
<i>Kontrolní otázky</i>	147

7 Choroby žláz s vnitřní sekrecí	148
7.1 Choroby mozkového podvěsku (hypofýzy)	148
Choroby adenohypofýzy	148
Choroby neurohypofýzy	152
7.2 Choroby štítné žlázy	153
Snížená činnost štítné žlázy (hypotyreóza)	153
Zvýšená činnost štítné žlázy (tyreotoxikóza)	155
Zánět štítné žlázy (tyreoiditida)	156
Struma	157
Nádory štítné žlázy	157
7.3 Choroby příštítných tělísek	158
Snížená činnost příštítných tělísek (hypoparatyreóza)	158
Zvýšená činnost příštítných tělísek (hyperparatyreóza)	158
7.4 Diabetes mellitus	159
Diabetes mellitus 1. typu	159
Diabetes mellitus 2. typu	162
Hypoglykemie (hypoglykemický šok)	162
Hyperglykemické kóma	163
Komplikace diabetu	163
7.5 Choroby nadledvin	164
Snížená činnost kůry nadledvin	164
Zvýšená činnost kůry nadledvin	168
Nádory dřeně nadledvin	169
7.6 Poruchy pohlavních žláz	169
Předčasná puberta (pubertas praecox)	171
Opožděná puberta (pubertas tarda)	172
Gynekomastie	172
7.7 Anomální polohy varlat	173
7.8 Obezita	173
7.9 Fenyلكetonurie	175
<i>Kontrolní otázky</i>	176
8 Choroby centrální nervové soustavy a míchy	177
8.1 Vrozené vývojové vady	177
8.2 Zánětlivé choroby centrální nervové soustavy	177
Meningitidy	178
Meningoencefalitida	180
Neuritida	180

	Mozkový absces	181
8.3	Nervová záchvatovitá onemocnění	181
	Epilepsie	182
	Febrilní záchvaty	184
	Mdloba (synkopa)	184
8.4	Bolesti hlavy	185
8.5	Traumata lebky	186
	Otřes mozku	186
	Zhmoždění mozku	186
	Krvácení	187
8.6	Lehká mozková dysfunkce	187
8.7	Dětská mozková obrna	188
8.8	Neurotické projevy v dětském věku	189
8.9	Mentální anorexie	190
8.10	Mentální bulimie	192
8.11	Nádory mozku	192
	Retinoblastom	193
	<i>Kontrolní otázky</i>	193
9	Choroby pohybového ústrojí	194
9.1	Zánětlivá onemocnění kostí a kloubů	194
	Osteomyelitida	194
	Tuberkulózní onemocnění kostí a kloubů	195
	Artritida	195
9.2	Poruchy kostního vývoje	196
9.3	Aseptické nekrózy	196
	Perthesova choroba	196
	Osgoodova-Schlatterova choroba	196
9.4	Postižení kyčelního kloubu	197
	Vývojové poruchy (dysplazie) kyčelního kloubu	197
	Coxa vara adolescentium	197
9.5	Postižení nohy	197
9.6	Postižení páteře	198
	Scheuermannova choroba	198
	Vadné držení těla	198
	Skolióza	198
9.7	Onemocnění svalstva	199
	<i>Kontrolní otázky</i>	199

10 Kožní choroby kojenců	200
10.1 Opruzení (intertrigo)	200
10.2 Seboroická dermatitida	201
10.3 Kožní choroby vznikající na alergickém podkladě	201
Kojenecký ekzém (eczema infantum)	201
Kopřivka (urtikaria)	203
10.4 Hnisavé kožní choroby (pyodermie)	203
Impetigo bullosa neonatorum	203
Ostatní hnisavé kožní choroby	204
10.5 Vrozené vady kůže	204
<i>Kontrolní otázky</i>	205
11 Infekční choroby dětského věku	206
11.1 Infekce vyvolané viry	206
Spalničky (morbilli)	206
Zarděnky (rubeola)	207
Plané neštovice a pásový opar (varicella, herpes zoster)	208
Příušnice (parotitis epidemica)	209
Dětská obrna (poliomyelitis anterior acuta)	209
Herpes simplex	210
Infekční mononukleóza	211
Pátá exantémová nemoc	212
Šestá exantémová nemoc (exanthema subitum)	212
11.2 Infekce vyvolané bakteriemi	213
Spála (scarlatina)	213
Infekce vyvolané streptokoky ze skupiny B	213
Černý kašel (pertussis)	214
Záškrt (difterie)	214
Lymeská borelióza	215
11.3 Alimentární bakteriální infekce	216
Salmonelózy	216
Bacilární úplavice (shigellosis)	217
Stafylokoková enterotoxikóza	217
11.4 Tetanus	218
11.5 Infekce vyvolané houbami (mykózy)	219
Kandidóza	219
<i>Kontrolní otázky</i>	220

12 Náhlé příhody v dětském věku	221
12.1 Zástava dýchání a srdeční akce	221
12.2 Šok	223
12.3 Horečka	224
Hyperpyretický syndrom	225
12.4 Nervové záchvaty – křeče	225
Afektivní záchvaty	226
Tetanické záchvaty	226
12.5 Vdechnutí cizích látek (aspirace)	226
12.6 Střevní neprůchodnost (ileus)	228
12.7 Stav bezvědomí u dětí	229
12.8 Poruchy acidobazické rovnováhy	230
12.9 Otravy	231
<i>Kontrolní otázky</i>	233
Slovníček cizích slov	234
Prameny ilustrací	240